Telèfons mòbils

PENSA

Espanya s'ha convertit en un dels països d'Europa on la telefonia mòbil té més grau d'acceptació. Els telèfons mòbils són omnipresents i, de fet, des del 31 de març del 2006, a Espanya hi ha oficialment més línies de telèfon mòbil que habitants. Segons xifres d'octubre del 2021, el nombre de línies de telefonia mòbil per a comunicació personal era de 47.234.254, sent la taxa de penetració de 117,6 línies per cada 100 habitants.

El fenomen de la telefonia mòbil a Espanya ha experimentat un auge espectacular en els últims anys. En concret, entre menors, l'ús del mòbil ha augmentat enormement fins a arribar al 94 % als 15 anys.

A la revolució tecnològica que ha representat el naixement de la telefonia mòbil, cal sumar el seu fenomen social.

Però no tot són avantatges. El seu ús també origina pèrdua de relacions afectives de qualitat, de comprensió lectora, hiperexcitació, estats de depressió, frustració, insomni, ansietat, dependència, o addicció, sovint vinculats a l'ús de les xarxes socials. A més de nombrosos residus electrònics per la manera cada vegada més ràpida en què es consumeix la tecnologia. En els últims anys, també han aflorat alguns casos d'addicció al mòbil i els experts estudien hui si el mòbil es pot convertir en la nova droga per als joves.

Per això és important fer-lo servir bé, amb moderació, i perllongar-ne la vida tant com es puga.

Veure fitxa Telèfons i mòbils

Veure fitxa Dispositius i pantalles

SABIES QUE...

La diferència entre un telèfon mòbil o un telèfon fix comença a ser confusa. Les tecnologies sense fil ja permeten que un telèfon mòbil puga utilitzar la xarxa fixa quan està en un espai on hi ha cobertura WI-FI i que, quan isca d'aqueix entorn, s'enganxe a la xarxa del seu operador mòbil.

ON HI HA MÉS DIFERÈNCIES ÉS EN ELS DISTINTS TIPUS DE TERMINALS MÒBILS

Els telèfons mòbils tenen diferents variants amb determinades característiques. Els dispositius es diferencien fonamentalment per la seua capacitat de memòria, la seua càmera de fotos i les seues funcions.

Per les prestacions que ofereixen, podem distingir entre:

- **Mòbils convencionals**: en l'actualitat, a part de realitzar telefonades de veu i enviar missatges de text, aquests telèfons mòbils disposen de càmeres de fotos, gravació de vídeo, jocs, alarma, calculadora i accés WAP.
- **Telèfons intel·ligents**: són l'evolució dels dispositius multimèdia, amb connexió total a Internet, telefonia IP, càmera, reproductors d'MP3, sistema de

navegació i videoconsola. A aquests mòbils se'ls ha denominat intel·ligents (o *smartphones*).

Un *smartphone* és un tipus de telèfon mòbil construït sobre una plataforma informàtica mòbil, amb una capacitat més gran d'emmagatzemar dades i realitzar activitats, semblant a la d'una minicomputadora, i amb una connectivitat més gran que un telèfon mòbil convencional.

INFORMACIONS D'INT

SEGURETAT I MÒBILS

En allò que fa referència a les mesures de seguretat, quan comprem un aparell disposem de dos nivells de protecció: el número d'identificació personal o codi PIN i el número d'identificació del terminal o IMEI. El PIN és un codi de quatre dígits que se sol·licita només connectar el mòbil i pot bloquejar el telèfon si, al tercer intent, s'introdueix un PIN incorrecte, sempre que mantingues activa aquesta opció del telèfon. Anota les dades del teu telèfon, el codi d'identificació o IMEI (si no el coneixes, en la majoria dels telèfons només has de marcar *#06#), el codi de seguretat de l'equip (si l'utilitzes) i el codi PIN de la teua targeta SIM. En cas de robatori, aquestes dades facilitaran la tasca d'identificació i evitaran que algú puga tornar a utilitzar-lo.

FRAUS EN EL MÒBIL

És possible que en alguna ocasió hages rebut missatges en el teu mòbil que t'ofereixen descarregar «gratis» una melodia, donar-te d'alta en un logotip «gratuït», demanar-te que respongues el missatge perquè «hi ha una persona» que et vol dir alguna cosa o ensenyar-te una foto, etc. Tots aquests missatges poden ser, en la majoria de casos, enganys que et deriven a serveis de pagament molt cars. No respongues mai aquests missatges.

Hi ha algunes pràctiques perilloses que es poden derivar de l'ús del mòbil:

1. **Ciberassetjament pedòfil o *grooming***

És un tipus d'estratègia d'assetjament sexual a persones menors per mitjà d'Internet. Consisteix a guanyar-se la seua confiança, per a més tard, i quasi sempre per mitjà del xantatge, obtenir concessions d'índole sexual, que van des d'una imatge fins a una trobada en persona. Per ser la pràctica més estesa, se sol denominar així tot tipus d'assetjament sexual d'adults a menors en Internet.

2. **Ciberassetjament escolar o *cyberbullying***

És la fustigació psicològica intencionada i reiterada per mitjà de les TIC (Internet i telefonia mòbil principalment) entre iguals. Encara que pot donar-se entre persones adultes i menors, o tenir matisos sexuals, el terme s'usa en general per als casos en què els participants tenen edats similars. Pot produir-se tant en l'àmbit escolar com fora.

El terme “ciberassetjament” pot referir-se tant al cyberbullying com al *grooming*.

3. **Sèxting**

Consisteix en la difusió o publicació de continguts (principalment fotografies o vídeos) de tipus sexual, produïts pel mateix remitent, utilitzant per a això el telèfon mòbil o un altre dispositiu tecnològic. Les fotografies o vídeos de contingut sexual, en mans de la persona inadequada, poden constituir un element per a extorsionar o fer xantatge al protagonista de les imatges.

INFORMACIONS D'INTERÉS

ELECCIÓ DEL TERMINAL I CONTRACTE DE TARIFES

Abans de contractar amb una companyia de telefonia mòbil, és important conéixer la cobertura de les seues xarxes, els preus del mòbil, les tarifes per a joves, els plans especials, etc.

Preu

Es poden estalviar molts diners si es tria el pla de telefonades que millor s'ajusta a les nostres necessitats. Cal comparar les tarifes i reflexionar sobre els hàbits de consum, cosa que pot originar un canvi del pla dins de la companyia actual o un canvi de companyia.

D'altra banda, la itinerància o *roaming* es refereix a la possibilitat que un dispositiu sense fil utilitze una cobertura de xarxa diferent de la principal. És una accepció adoptada en el món de les telecomunicacions per a definir una persona usuària de telefonia mòbil que està en un país estranger i efectua una telefonada al país d'origen o la rep des d'aquest. Fins fa poc de temps, aquest tipus de telefonades solien eixir molt cares, però el Consell de la Unió Europea i el Parlament Europeu, després de diverses anades i vingudes, finalment es van posar d'acord i van acabar amb es costos addicionals per itinerància dins de la Unió Europea. La persona usuària no pagarà de més per les telefonades, els missatges electrònics o la navegació a través d'Internet, amb alguns límits establits, sobretot en l'aspecte de la navegació, dels quals t'has d'informar abans de viatjar per a no emportar-te cap sorpresa en la factura.

Pel que fa a la itinerància o *roaming,* hem de tenir en compte que, en països com Andorra, Suïssa, etc., que no formen part de la UE, i en aigües internacionals, continuen aplicant-se els costos addicionals per itinerància segons companyia telefònica i zones.

Modalitat: contracte o targeta

Una vegada triat el model de mòbil, cal informar-se de les diferents modalitats de tarifes: contracte o targeta prepagament. La targeta es compra en molts establiments. El preu que es paga és el que es carrega al mòbil. Una vegada consumit el saldo, només es podran efectuar telefonades i enviar missatges si es recarrega una altra vegada.

El contracte és més paregut a la factura del telèfon fix: es cobra mensualment i es carrega a un número de compte bancari.

Xarxes socials i el seu llenguatge

Últimament, s'han assenyalat les noves tecnologies com a responsables de les deficiències en l'aprenentatge de les noves generacions. Un dels temes que més s'està debatent és si internet perjudica o no l'ortografia dels seus usuaris.

Internet impacta de moltes maneres en l'ortografia de les persones: creant registres verbals nous, com el codi simplificat de missatges per WhatsApp o SMS, xats i fòrums en línia, acollint la manera d'escriure sense accents, signes de puntuació, amb consonants o vocals prescindibles, amb emoticones, etc.

Aquesta manera d'escriure s'ha adoptat des de fa temps i ha donat com a resultat una gran transformació de l'idioma. Si bé aquestes abreviatures no formen part de la gran llista acceptada pel Diccionari de la Real Academia Española, estan permeses o són vàlides perquè pertanyen al Diccionari SMS, creat per l'Associació d'Usuaris d'Internet (USI) com una iniciativa per a reflectir el llenguatge xat que va sorgir de l'ús dels telèfons mòbils.

QUÈ HI PUC FER JO?

CONSELLS PER A LA COMPRA D'UN MÒBIL I CONTRACTE DE TARIFES

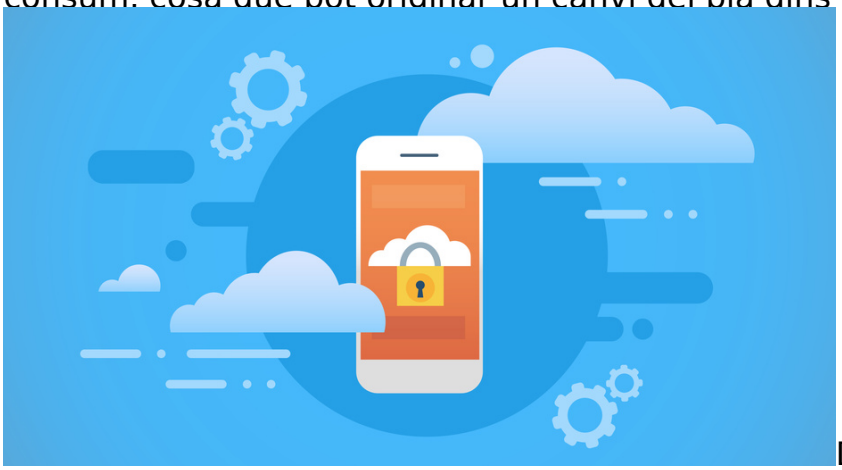
- Dirigir-se a una botiga o pàgina web especialitzada.
- Comparar entre les diferents ofertes de terminals i de companyies.
- Fixar-se en l'autonomia de la bateria, les dimensions, el pes, la fiabilitat, el servei tècnic i la garantia.
- Buscar diverses opinions en Internet sobre els models en què estàs interessat o interessada.
- Valora comprar-lo de segona mà. No només és més barat, sinó que així allargues la vida de tecnologia en perfecte estat que es pot continuar fent servir sense generar més residus electrònics.
- Apaga el mòbil quan vages al teatre, al cinema, en exposicions, conferències etc. Si el portes al centre educatiu, també ha d'estar apagat durant les classes i pot ser que també en el recinte del centre segons el seu Reglament de règim interior.
- En els mitjans de transport: autobús, cotxe, taxi... procura no utilitzar-lo si no és imprescindible. En cas de conduir qualsevol vehicle, hauràs de recordar que el seu ús està prohibit.
- Valora comprar-lo de segona mà. No només és més barat, sinó que així allargues la vida de tecnologia en perfecte estat que es pot continuar fent servir sense generar més residus electrònics.

- Veure fitxa Telèfons i mòbils

- Veure fitxa Dispositius i pantalles

Abans de contractar amb una companyia de telefonia mòbil, és important conéixer la cobertura de les seues xarxes, els preus del mòbil, les tarifes per a joves, els plans especials, etc.

Preu. Es poden estalviar molts diners si es tria el pla de trucades que s'ajusta millor a les nostres necessitats. Cal comparar les tarifes i reflexionar sobre els hàbits de consum, cosa que pot originar un canvi del pla dins de la companyia actual o un

D'altra banda, el **roaming** fa

referència a la possibilitat que un dispositiu sense fil utilitze una cobertura de xarxa diferent de la principal. És una accepció adoptada al món de les telecomunicacions per definir una persona usuària de telefonia mòbil que, estant en un país estranger, efectua una trucada al país d'origen o la rep des d'aquest país. Fins fa poc temps, aquest tipus de trucades solien sortir molt cares, però el Consell de la Unió Europea i el Parlament Europeu, després de diverses anades i vingudes, finalment es van posar d'acord i van acabar amb els costos addicionals per itinerància dins de la Unió Europea. La persona usuària no pagarà de més per les trucades de telèfon, els missatges electrònics o la navegació a través d'Internet, amb alguns límits establerts, sobretot en l'aspecte de la navegació, dels quals te n'has d'informar abans de viatjar per a no tenir cap sorpresa a la factura.

Pel que fa al roaming hem de tenir en compte que, a països com Andorra, Suïssa, etc. que no formen part de la UE, com també en aigües internacionals, s'hi continuen aplicant els costos addicionals per itinerància segons companyia telefònica i zones.

Modalitat: contracte o targeta

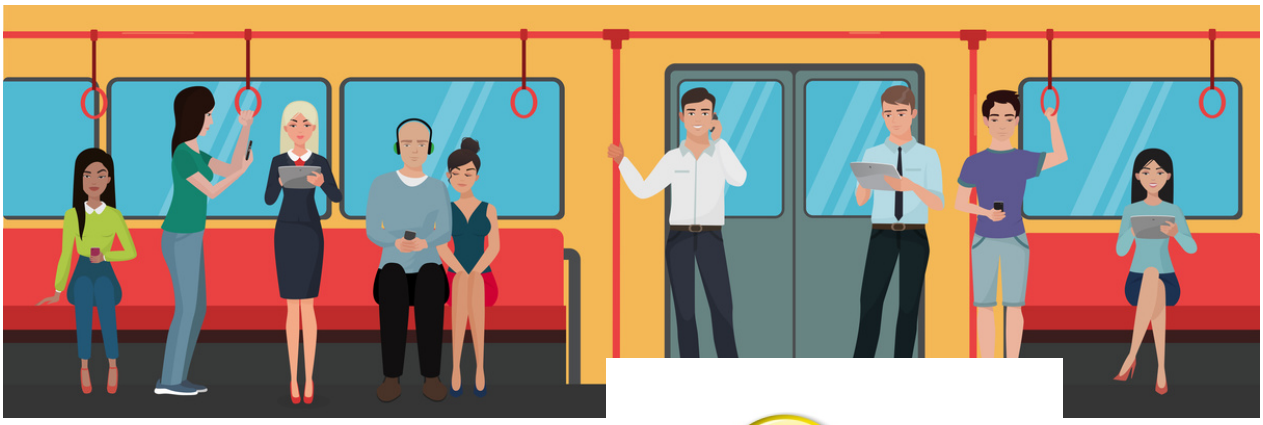
Un cop triat el model de mòbil, cal informar-se de les diferents modalitats de tarifes: contracte o targeta prepagament. La targeta es compra a molts establiments. El preu que es paga és el que es carrega al mòbil. Un cop consumit el saldo, només es podran fer trucades i enviar missatges si es recarrega una altra vegada.

El contracte és més semblant a la factura del telèfon fix: es cobra mensualment i es carrega a un número de compte bancari.

CONSELLS D'ÚS

- Apaga el teu mòbil quan vages al teatre, al cinema, a exposicions, conferències, etc. Si el portes al centre educatiu, també ha d'estar apagat durant les classes i potser també al recinte del centre segons el seu Reglament de Règim Interior.
- Als mitjans de transport: bus, cotxe, taxi... procura no utilitzar-lo si no és imprescindible. En cas de conduir qualsevol vehicle, has de recordar que el el seu ús hi està prohibit.
- Evita portar el mòbil permanentment enganxat al cos. Si pots, és millor que faces servir auriculars adaptats o sistemes de mans lliures per a parlar mantenint el telèfon allunyat del cap i el cos.
- No faces servir el mòbil quan el senyal de cobertura és baix, o dins del cotxe, ja que augmenta la potència de les seues emissions.
- El mòbil no és un joguet; evita que el facen servir els nens més petits.
- Si pots, fes servir mòbils de baixa radiació.
- No canvies innecessàriament d'aparell, ja saps que les deixalles de mòbils són una font de contaminació.
- Encara que semble que totes les companyies de telefonia mòbil oferixen el mateix, hi ha diferències. És important conéixer abans de comprar.
- Si reps missatges al teu mòbil que t'oferixen descarregar «gratis» una melodia, demanar-te que responguis al missatge perquè «hi ha una persona» que et vol dir alguna cosa, etc. Tots aquests missatges són enganys i et deriven a serveis de pagament molt cars en la majoria dels casos. No respongues mai en aquests missatges.
- Dona el teu número de telèfon només als amics o amigues que coneixes al món real. Tampoc has de posar el teu número al teu perfil de xarxes socials.

- Vés amb compte si compartixes les teues fotos amb altres persones. Les imatges poden ser canviades o compartides amb persones que no desitges.
- Per Bluetooth, pots compartir continguts com ara fotos, arxius i música. És important tenir en compte que has de bloquejar el Bluetooth quan no l'estigues utilitzant perquè ningú no accedisca als teus contactes.
- Si reps textos no desitjats o insultants, ho has de comunicar a la teua mare, pare o tutor/a legal, perquè ho comuniquin al proveïdor del servei, fins i tot a la policia si cal.
- Bloqueja el teu mòbil quan no l'estigues fent servir per a evitar que, si el perds o te'l roben, puguen trucar, accedir a Internet o enviar missatges des del teu número.

Xarxes socials i el seu llenguatge

Darrerament s'han assenyalat les noves tecnologies com a responsables de les deficiències en l'aprenentatge de les noves generacions. Un dels temes que s'està debatent més és si internet perjudica o no l'ortografia dels usuaris.

Internet impacta de moltes maneres en l'ortografia de les persones: crea registres verbals nous, com el codi simplificat de missatges per a WhatsApp o SMS, xats i

fòrums en línia, i acull la manera d'escriure sense accents, signes de puntuació, amb consonants o vocals prescindibles, amb emoticones, etc.

Aquesta forma d'escriure s'ha anat adoptant des de fa temps i ha donat com a resultat una gran transformació de l'idioma. Si bé aquestes abreviatures no formen part de la gran llista acceptada pel Diccionari Normatiu Valencià ni el de l'Institut d'Estudis Catalans, estan permeses o són vàlides perquè pertanyen al Diccionario SMS, creat per l'Asociación de Usuarios de Internet com una iniciativa per a reflectir el llenguatge xat que va sorgir a partir de l'ús dels telèfons mòbils.

PER A SABER-NE MÉS

- Guies per a un bon ús del mòbil i les xarxes socials
- Guia de seguretat a les xarxes socials
- Servei psicopedagògic d'intervenció especialitzada en addiccions a les noves tecnologies a adolescents i famílies | Comunitat de Madrid
- Grup de Delictes Telemàtics de la Guàrdia Civil
- CROMO
- idees que inspiren
- Ministeri de Sanitat
- Ministeri d'Indústria i Turisme
- Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i Infraestructures Digitals
- Seguretat als dispositius mòbils. Smartphones i Tablets
- Com afecta l'ús del ciberllenguatge a l'aprenentatge?
- Comissió Nacional dels Mercats i la Competència
- Xarxa d'Educació del Consumidor: Fes diana per la teva seguretat
- Agència Catalana del Consum
- Eusko Jaurlaritzako Kontsumo Zuzendaritza
- Institut Galego de Consum
- Organització Mundial de la Salut